

UNUTMABENİ

Erdoğan TOKMAKÇIOĞLU

Bizim evin az ötesindeki çayırılıkta kendiliğinden yetişmiş, bol bol, her nedense adına “unutmabeni” denilmiş, küçük, mavi mavi çiçekleri olan kır bitkisinden şöyle bir demet toplayıp eve götürdüm... Çiçekleri, içine su doldurup bir tane de aspirin attığım vazoya yerleştirdim... Vazoyu masanın ortasına koydum... Suya aspirin attım ya; eh, çiçekler bu durumda en az on gün, pörsüyüp bozulmadan, dökülmeden dururlar, diye hesaplıyordum... Büyük kızım çiçekleri görünce gülümseyerek şöyle dedi:

“Anlaşılan sen topladın ‘unutmabeniler’i... Ama ne hoş, çok da yakışmışlar o vazoya... Kokuları filan pek yoktur ama, küçük mavi çiçekleri ne kadar güzel değil mi? Biliyor musun baba, biz bu çiçeklere “unutmabeni” diyoruz ya, onlara başka uluslar da aynı anlamda adlar takmışlar... İngilizce konuşanlar örneğin ‘forgetmenot’ diyorlar bunlara... Yani, bizimki gibi ‘unutmabeni’”...

Kızıma, “evet” anlamına göz kapaklarımı kapatıp açarak yanıt verdim... Kızım yanımdan ayrıldıktan sonra, kendi kendime düşündüm, bu yaşa geldim, büyük kızımın verdiği bilgiden nasıl yoksun kaldım diye... Buna doğru dürüst bir yanıt bulamadığım gibi, kaç yaşında olduğumu unuttuğumu hayretle fark ettim!.. Hay Allah! Sahi kaç yaşındaydım?.. Doğum tarihim geldi aklıma, sonra içinde bulunduğum yıl... Parmak hesabıyla yetmiş beş yaşımı sürmekte olduğumu buluverdim!..

Canım sıkılmıştı...

Rahatladım...

Vazodaki unutmabeni çiçeklerine gülümseyerek baktım... Bakarken de içimden, içimden nedendir bilmem, kendi kendime “Bugün günlerden ne?” diye sordum... Soruya bak, soruya!..

“Bugün günlerden ne?”..

Düşündüm, düşündüm, yanıt veremedim!..

İyi mi?..

İyi ise, o zaman da “Ayın kaç ki?” diye sordum kendi kendime...

Ona da yanıt yok!..

O zaman al sana başka bir soru...

“Yılın hangi ayındayız?”...

Hadi bakalım, bunu yanıtla!..

Yok!.. Yok!.. Yok!..

Üst üste üç soruya da yanıt yok!..

Bir kızdım, bir kızdım kendime!..

Bir öfkelenim, bir öfkelenim ki, anlatamam yani!..

“Ne oluyor yahu?” diyerek oturduğum koltuktan ayağa kalktım, kalktım ve hemen yine oturdum...

Nasıl kızmam, nasıl öfkelenmem, nasıl şaşırmam?..

Unutkan biri değildim ki?.. Nasıl oldu bu iş, nasıl?..

Güçlüydü benim belleğim, benim hafızam, güçlü!.. Unutkanlık bir yana, onunla düpedüz övünürdüm, iş yerimde, evde arkadaşlar, dost ah-bap arasında da herkes bilirdi hafızamın gücünü!..

O zaman nasıl oluyor da hangi ayda, ayın kaçında, hangi günde olduğumu anımsamıyor, anımsayıyordum?..

Nedendir bilmem, elimle alınımı şap şap, diye iki kez tokatladım... Yani, öylesine kızmıştım ki kendime, şu bellek ya da hafıza denilen şey elle tutulur bir nesne olsaydı, yakalayıp eşek sudan gelinceye kadar basardım ona sopayı!.. Şuna bak, şuna!.. Beni, bana rezil rüsva eylemişti!..

Nasıl oldu, nasıl bitti anlamadım. Bereket bir türlü yanıtlayamadığım o soruların yanıtları birden, ansızın, art arda geliverdi aklıma...

Bugün günlerden cumartesi!..

Ayın 18'i!..

Ekim ayındayız!..

İyi mi?..

Oh be!..

Bir rahatladım, bir rahatladım...

Ancak çözülmüş bir zemberek benim kadar rahatlayabilir!..

Kendimi topladım; koltuğa şöyle bir yaslandım, ayaklarımı uzattım; başladım kendi kendime sorular sorup yanıtlarımı vermeye, art arda!..

“İk okul birinci sınıftaki öğretmenimin adı neydi?”...

“Ayşe Çezik!”...

“Dört beş yaşlarımdayken çelik çomak oynadığım komşumuzun, ellerinin bütün parmakları arasında ördekler, kazlar gibi deriden perdeleri olan arkadaşımın adı neydi?”...

“Oğuz!”...

“60 yıl önce Beşiktaş futbol takımının Çengel Hüseyinli kadrosunu bir çırpıda sayabilir misin?”...

“Sayarım, sayarım: Ethem, Yavuz, Vedii, Saim, Ömer, Çengel Hüseyin, Sabri, Hakkı, Kemal, Şeref, Şükrü!”...

“Peki; solaçık Şükrü'nün soyadı neydi?”...

“Gülesin!.. Şükrü Gülesin!”...

“Rahmetli anneannem birine çok kızdığında nasıl beddua ederdi?”...

“Avucun hep açık kalsın!.. Cami köşelerinde sürün!.. Bir dilim ekmeğe muhtaç kal... Et yüzü görme, kemik yala!”...

“Hafıza-i beşer nisyan ile maluldür!”...

Heyt be!.. Helal olsun bana!.. Sorduğum o anda aklıma gelen her bir şeyi kendi kendime sordum be hiç beklemeden verdim yanıtları, hem de doğru yanıtları...

Ne oldu?.. Şu oldu, şu... Hafızamla önce bir mütareke ardından barış antlaşması imzaladım, sonra da dostluk ve işbirliği!.. Bir rahatladım, bir rahatladım, ancak o kadar olur!..

Bir ara, nedendir anlayamadım, elim alnıma gitti... Gidince de çocukluğumdan bu yana taşıdığım bir trafik kazasından kalma yara izine değdi elim... Nefret ettiğim, kapatmak için özellikle ergenlik çağımda saçlarımın telleriyle örtmeye uğraştığım, o belirgin yara izi!..

Tüm keyfim kaçtı... Yine kızdım kendime... Ne gerek vardı yıllar öncesinin o kötü trafik kazasını anımsamaya?... Onun yerine pekâlâ hoş, güzel, iyi bir anıyor, örneğin karımın nişanlıyken anlındaki yara izi için bana; “Sana erkeksi bir görünüm veriyor!” demesi gelebilirdi aklıma!..

Öyle kös kös düşündüm de belleğin, hafızanın hoş, güzel, iyi anıları değil de daha çok berbat, kötü anıları anımsadığını fark ettim... İyi anılar uçup uçup gidiyor, kötüler insan hafızasında mih gibi çakıllı kalıyordu!.. Tıpkı benim elim yara izine değince pat diye o trafik kazasını anımsamam gibi...

Al işte!..

Pek gereği varmışçasına, trafik kazasının ardından babamın öldüğü gün, kuzenim Hüseyin’in bir cinayete kurban gidişi, büyük kızımın ikinci eşinden de boşanış sırasıyla aklıma gelip takıldı!.. Yüzünü buruşturdum, midem ekşidi, kendimi ezik hissettim...

Ben de ne yaptım?..

Aklıma doğru dürüst, hoş güzel, iyi anılar getirmeye çalıştım... Zorladım da zorladım kendimi bunun için... Zorlayınca iyi oldu valla; pat diye ilk çocuğum doğduktan bir hafta kadar sonra bana o zamanlar adı “Teyyare Piyangosu” olan “Millî Piyango”dan çıkan 1000 lira ikramiye geldi!.. Vay be!.. Şansa bak!.. Ne sevinmiş ne sevinmiş, sevinçten havalara uçmuştum!.. Nasıl sevinmem, nasıl uçmam?.. O günlerde aylık gelirim piyangodan kazandığımın ancak dörtte biri kadardı!.. Piyangonun ardından başka iyi, güzel anıları da anımsamaya çalıştım... Buldukça moralim düzeldi, ağzım kulaklarıma vardı...

Odada tek başıma, böyle saçma sapan, ilersiz tutarsız, aklıma getirebildiğim, getiremediğim anılarımla uğraşıp dururken lise ikide okuyan torunum, elinde kalem kâğıt odaya girip karşıma dikilerek sordu:

“Dede, şu sorunun yanıtını bulamadım, sen bilirsin mutlaka; ‘Çekinme, sakınma; olduğundan farklı görünme; mezhebini gizleme’ anlamlarına gelen sözcük hangi sözcüktür?”...

Torunumun söylediklerini şöyle inceden inceye düşündüm... Hayli sıkça kullandığım, bildiğim bir sözcüktü sorulan... Biliyordum... Hatta ”T” harfiyle başladığı bile geldi aklıma... Ama aksi şeytan, ne denli zorlasam da kendimi, çıkaramadım sözcüğün tamamını!.. Bacak kadar çocuğa, torunuma bayağı mahcup oldum... Hık mık edip, ister istemez şöyle dedim:

“Şey... Aslında sözcüğü biliyorum... Hem çok, çok iyi biliyorum...T” harfiyle başlıyor; onu da biliyorum... Dilimin ucunda, ama aksiliğe bak, kendisini getiremedim aklıma!”...

Torunum benim üzüldüğümü sezmiş olacak ki, fazla uzatmadı, “Daha sonra gelirim, belki hatırlarsın sözcüğü.” diyerek odadan ayrıldı...

Al işte!..

Gördün mü sen?..

Yine ihanet etmişti hafızam bana!.. Yahu, nasıl anımsamam, nasıl hatırlayamam, nasıl aklıma gelmez o kadar iyi bildiğim, sık sık da kullandığım o kelime, o sözcük?..

Ayağa kalktım... İki elimi arkama bağlayıp odanın içinde ileri geri gide gele yirmi, otuz adım attım o sözcüğü düşünme düşünme... Torunumun sorduğunu yanıtlamayarak bende tanımlanamaz bir eziklik duygusu uyandırmıştı.. Öyle gidip gelirken gözlerim bir an masadaki, vazodaki unutmabeni çiçeklerine ilişti... Nedendir anlayamadı, o an çok itici, sevimsiz geldi bana o küçük, mavi mavi çiçekler!.. Belki de taşıdıkları addaki “unutma” sözcüğü nedeniyledir, diye düşündüm tuhaf tuhaf... Sonra, “Olur mu öyle abuk sabukluk, saçmalık?” diye kendime kızıp, sinirli sinirli gülümsedim...

Koltuğa oturuverdim yeniden...

Aklım torunumun sorduğu, yanıtlayamadığım o soruda...

Hay Allah!..

Neydi o sözcük?..

Hani ilk harfi “T” olan...

Sonra sonrası...

Sonrası, büyük bir olasılıkla sesli harflerden “a, e, ı, i, o, ö, u, ü”den biriydi. Biri olmalıydı... Ama hangisi?... Şansımı denemek için “o, ü, u, ü” sesli harflerini de bir kenara iteleyip, başladım alfabedeki harflerin sırasına göre heceler oluşturup yüksek sesle onları tekrarlamaya:

“Tab, teb, tac, tec, taç, teç, tad, ted, taf, tef, tag, teg, tah, teh, taj, tej, tak!....

“Tak!”...

O son “tak” hecesi ağızımdan dökülür dökülmez zınk diye durdum...

“Tak” hecesini birkaç kez daha söyledim yüksek sesle...

Bir an sustum, öyle put kesilip durdum...

Sonra ağızımın yavaş yavaş kulaklarıma varıp gülümsediğimi, derin derin nefesler aldığımı fark ettim ve ansızın koltuktan fırlarcasına ayağa kalkıp olanca gücümle haykırdım:

“Takiye!”...

Üç beş saniye geçmeden evde kim var, kim yoksa odaya doluşarak ne oldu, ne oluyor diye etrafımı çevirdiler...

Renk vermemeye çaba göstererek işi geçiştirmeye çalıştım ve şöyle dedim:

“Hiçbir şey yok, coşup bir ara öylesine bağırıverdim işte!”...

Kızlarım, “Hay Allah, hadi neyse!”; baldızım, “İlahi enişte!”; karım, “Allah iyiliğini versin e mi!” deyip odadan ayrıldıktan sonra torunum ondan zaten umduğum soruyu yöneltti bana:

“N’oldu dede, buldun mu sözcüğün hangi sözcük olduğunu?”...

Önemsiz bir konudan bahsedencesine yanıtladım onu: “Buldum ta-bii; “takiye!”... “Tamam mı, ta-ki-ye!” Hemen de ekledim:

“Ama, ‘kı’ derken ikinci hece ‘ı’ ile, ‘i’ ile değil!.. Takıye!..” .....

Torunuma teşekkür edip söylediğim sözcüğü masaya oturarak he-
men elindeki ödev kâğıdına geçirdi... O bunu yaparken gözlerim yine
vazodaki çiçeklere ilişti... Onlara “Unutmadım sizleri unutmabeni çi-
çekleri, unutmadım!” diye seslenirdim; torunum burada olmasa...

Torunum dışarı çıkınca odada yine tek başıma kaldım...

Oh be, şükürler olsun...

Artık aklıma neyin ne olduğu yolunda hangi soru gelirse gelsin anın-
da pat diye, hemencecik, derhâl, beklemeden yanıt veriyordum rahat ra-
hat!..

Oh be!.. Oh be!..

Çok istediği oyuncaklar alınmış, sevdiği çikolatalar, şekerlemeler
önüne konulmuş çocuklar gibi şendim, sevinçliydim, mutluydum, nasıl
olmam?.. Zihnime gelen neredeyse bütün soruların yanıtını şıp diye veri-
yordum... Her sorunun, her şeyin, her şeyin, her nesnenin yanıtlarını her
verişimde, belleğime, hafızama, zihnime, kendime olan güvenim, inan-
cım biraz daha artıyor, kendimle bayağı gurur duyuyordum!..

İşi giderek tam bir çocuk oyununa çevirdim... Sordum, yanıtladım;
sordum, yanıtladım...

“İkinci Dünya Savaşı’nda Alman orduları hangi yerleşim yerini ay-
larca zorladılarsa da alıp Moskova’ya girmeyi başaramadı?” ...

“Velikiluki!” ...

“Tonga”nın başkenti?” ...

“Nuku’alofa!” ...

“Potasyum permanganat’ın kimyasal formülü?” ...

“KMNO₅!” ...

“Havanın yoğunluk katsayısı?” ...

“Sıfır tam, sıfır, sıfır, bir iki, dokuz, üç!” ...

Uzun dalga Ankara Radyosu, yıllarca hangi frekansta yayım yap-
tı?” ...

“1648 metre, 182 kilosaykıl!” ...

“Osmanlı İmparatorluğu’nda ne kadar sadrazam görev yaptı, bunlardan kaç tane idam edildi?”...

“215 sadrazam görev yaptı, 44’ü idam edildi!”...

“Himalaya dağlarının Everest doruğunun yüksekliği?”...

“8.882 metre!”...

“Hem soldan sağa, hem sağdan sola okunduğunda, telaffuzu tıpa tıpa aynı olan Türkçe cümle hangi cümledir?” ...

“Anastas mum satsana!”...

Hah hayt!..

Heyt bre!..

Bu kadar işte!..

Var mı benim belleğime yan bakan?..

Var mı benim hafızama kafa tutan?..

Kafamın, zihnimini beynimin, hafıza kutumun içine girmiş her şeyi, her bir şeyi çelik kasalarda paralar, değerli taşları saklarcasına saklıyordum!.. Onları unutmuyordum, hatırlıyordum!.. Bellek hazinemden hiç bir şey eksilmiyor, kaybolmuyordu!..

Bir tanecik hafızam, belleğim, hazinem benim!.. Aslanım benim!..

Bir tanecik hafızam, belleğim, hazinem benim!.. Aslanım benim!..

Sevdiğim bir melodiyi hafiften mırıldanmaya başlamışken kapı usulca açıldı... Torunum girdi içeri... O an ne oldu, ne bitti, açıkçası anlayamadım; yüzüm neden kızardı, ateşim yükseldi; torunum odaya girince... Bakakaldım ona...

Boğazıma üst üste kördüğüm atılmışçasına zar zor yutkuna yutkuna, nedendir, niçindir, niyedir anlayamadım, soruverdim torunuma boğuk bir sesle:

“Bugün günlerden ne?”...

Torunum şaşırıp hayretle baktı bana... Yine sordum:

“Ayın kaç bugün?”...

Torunumun hayreti daha da arttı, donuk gözlerle süzdü beni...

Sordum yine:

“Senin adın neydi?”...

Torunum bu sorum üzerine bir an durdu, derin bir nefes aldı, yüzünde bir gülümseme belirdi, ellerini iki yana açarak şöyle dedi:

“Dede, bırak Allasen şakayı!.. Ben Oktay!.. Kim olacaktım ki?”...

Birden, ansızın boğazımın düğümlemesi, yüzümün kızarıp ateşimin yükselmesi bitti, geçti, gitti!.. Vücudum şöyle bir ürperdikten sonra kendimi toparladım; toparlayınca da koşup şöyle dedim:

“Tabii canım, senin adını bilmez miyim? Oktay!.. Şaka yapmıştım şaka!”...

Bakışlarımı torunumdan kaçırıp odadaki masaya, masada vazoda bulunan küçük mavi mavi çiçeklere yönelttim...

Neydi o çiçeklerin adı?..

Neydi?.. Neydi?.. Neydi?..

Anımsayamıyordum!..

Vazodaki çiçeklerin adı, bir türlü gelmiyordu aklıma!

29.10.2016

1.11.2016

Levent

İstanbul